

Hørings svar fra Østre Toten kommune

Fra møtet i kommunestyret i Østre Toten kommune 14. april 2021 underrettes det om at det er fattet følgende vedtak:

NOUen viser til at ambisjonen for Norge må være at distriktpolitikken bidrar til bærekraftige samfunn. At en evner å tilpasse seg situasjonen slik at folk og virksomheter vil komme og bli.

Etter vårt syn er følgende tiltak svært viktige;

1. Digital infrastruktur og fylkesveger;

Høyhastighetsbredbånd til alle husstander er essensielt for at en distriktskommune som Østre Toten skal opprette sin vitalitet og utvikle lokal verdiskapning. Statens finansiering må sikre dette der markedet ikke leverer. Minst like viktig er prioritering av det overordnede fylkesvegnettet, dette gjelder spesielt fylkesveger som er interkommunale og som med det binder regionene sammen. For denne kategori veier må staten i større grad bidra til finansiering. Et godt eksempel er fylkesveg 33 som forbinder en av landets største verdiskapende regioner mot Viken og E6.

2. Desentralisert utdanning;

Staten må fortsette å sikre mulighet for desentralisert utdanning på nivå for fagskole, høyskole/universitet på Campus Kallerud, Gjøvik. Dette er viktig for god integrasjon mellom utdanning og næringsliv slik det fungerer i Gjøvikregionen.

3. Boligmarkeder;

For å lykkes med å få folk til å flytte fra sentrum tilbake til distrikt er det nødvendig med velfungerende og tidsriktige boligmarkeder for alle. Det må tas grep for å sikre at et slikt boligmarked fungerer gjennom blant annet et tilpasset skattesystem og virkemidler gjennom Husbanken.

4. Regionforstørring

Østre Toten er med sine ca 15.000 innbyggere en kommune i den sørlige ytterkant av Innlandet, samtidig som vi har grense mot Viken fylke. Dette setter vår kommune i en utfordrende geografisk posisjon, der en har relasjoner til begge disse store fylkene. I samarbeidskonseptet Mjøsbyen, hvor en har utviklet felles areal- og transportstrategier, opplever Østre Toten denne mellomposisjonen svært klart. Av de 10 kommunene som inngår i dette samarbeidet er Østre Toten den eneste kommunen uten viktig infrastruktur som riksveg og jernbane. Østre Toten inngår i det sterkt integrerte arbeidsmarkedet i Gjøvikregionen, men har også sterke arbeidsmarkedsrelasjoner mot Romerike og Oslo. Utviklingspotensialet for Østre Toten som en av Norges fremste matproduserende kommuner, hemmes sterkt av denne type «utenforskap» og manglende infrastruktur. Dette både i forhold til Mjøsbyen, Innlandet og Viken. Det er derfor viktig at administrative og geografiske strukturer ikke er til hinder for kommunens potensiale for vekst og utvikling.

5. Finansiering av kommunal sektor;

I det kommunale inntektssystemet faller på en måte Østre Toten imellom distrikt og sentrale strøk. Kommunen har med sin bosettingsstruktur stor grad av distriktspreg, men mangler flere av de kriterier som tilgodesees for sentrale strøk. Dette gjør at vår kommune er inntektssvak i forhold til tjenestebehovet. Demografiutfordringene legger et stort press på vår kommuneøkonomi.

Østre Toten kommunes visjon «det gode liv ved Mjøsa» spiller godt opp under hovedbudskapene i NOU 2020:15, og spesielt budskapet om at vekstfokuset må avløses av livkvalitetsfokuset.

Denne type tenkning og handling, holdning og prioritering, bør ikke «straffes» gjennom et inntektssystem som per i dag belønner befolkningsvekst alene.